

Vedlegg 2

Sak: Sterkere sammen I Kristiansand mot 2030.

Kommuneplanens samfunnsdel med overordnet arealstrategi for Kristiansand 2020-2030.

Innspill til planarbeidet med administrasjonens kommentarer.

Dok.nr. sak 201906162	Avsender	Merknader til planprogrammet og innspill til planarbeidet	Administrasjonens merknader og konklusjoner knyttet til behov for endring av planprogrammet Sak 88/19 Fellesnemda	Administrasjonens merknader og konklusjoner knyttet til hvordan innspillene er ivaretatt eller vurdert i planforslaget
		Offentlige instanser:		
Dok. 9	Statens vegvesen Region Sør	Innspill til planprogram: Etter statens vegvesens vurdering gir forslaget et godt utgangspunkt for videre arbeid med en god beskrivelse av planarbeidet, planprosessen og opplegget for medvirkning.	Konklusjon: Medfører ingen endring av planprogrammet	
Dok.11	Avinor AS	Innspill til planprogram: Avinor har ingen merknader til planprogrammet.	Konklusjon: Medfører ingen endring av planprogrammet	
Dok. 24	Bane Nor	Innspill til planprogram og planarbeid: Som supplement til planprogrammet side 21 og planprogrammet for øvrig ønsker Bane NOR at følgende emner tas med i planarbeidet og utredes: 1. Arealpolitikk som ikke øker risikoen for flom, ras, avrenning i forbindelse med jernbanens anlegg og ivaretar våtere klima, vann på avveie etc.	Planprogrammet legger opp til at arealstrategien skal være på et overordnet nivå. Innspillene fra Bane Nor er dekket under mer generelle punkt i planprogrammet side 21 og vil bli vurdert i arbeidet med arealstrategien. 1. er dekket av kulepunkt 7 om klimatilpassing. 2. innspillene om ikke å bygge i støysonen fra jernbane og øvrige	1. Klimatilpassning inngår i satsingsområde <i>attraktiv og miljøvennlig</i> , retningsmål <i>Kristiansand er rustet til å møte konsekvensene av klimaendringer og andre uønskede hendelser og overordnet arealstrategi pkt 9, samt omtalt i kapittel 6 Forutsetninger for å lykkes</i> 2. Støy inngår i satsingsområde <i>attraktiv og miljøvennlig</i> , retningsmål

		2. Arealpolitikk som ivaretar nasjonale mål for reduksjon av støy. Langsiktig arealdisponering bør ikke legge opp til økt konflikt til støy fra bane 3. Samordnet utbyggingsmønster og transportsystem, herunder vektlegging av planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging. Boligpolitikk for å unngå økt byspredning. Satsing på fortetting og transformasjon med mål om kompakte byer og tettsteder 4. Bidra til høy arealutnyttelse, fortetting og transformasjon rundt kollektivknutepunkter ved å legge til rette for høy tetthet rundt eksisterende stasjoner. inkludert videre satsing på Kvadraturen med mål om å øke boliger og arbeidsplasser, samt bygge opp omkring Songdalen kommunes planer for fortetting og sentrumsutvikling på Nodeland. 5. Tydeliggjøring av jernbanen som sentral aktør for lokaltrafikken for kommunene på vestsiden av Kristiansand 6. Vurdere effekten av fortetting rundt eksisterende stoppesteder og eventuelle nye stoppesteder i eksisterende boligområder med hensyn til mulig fremtidig lokal trafikk med jernbane 7. Sterkere satsing på aksene nord-syd med bakgrunn i eksisterende jernbanestrekning og infrastruktur 8. legge til grunn resultater av tilleggsutredninger til KVVU for Kristiansandsregionen for å oppnå nullvekstmålet 9. Tilrettelegge for kollektivtransport og gode overgangsmuligheter i kollektivpunktene herunder mål om bruk	innspill om fortetting langs jernbane innebærer målkonflikter som må avveies konkret i arealplaner. 3. dette er gjennomgående tema som er dekket under flere kulepunkt. 4. fortetting rundt eksisterende jernbanestasjoner, Kvadraturen og Nodeland er dekket under flere punkt og vil bli drøftet i arealstrategien 5. innledningen, 7 avsnitt, suppleres for å få fram at samarbeid med blant annet transportetatene er viktig i utvikling av kommunen. 6. fortetting rundt eksisterende stasjoner se merknad til pkt 4. Nye stoppesteder er utredet i regional plan for Kristiansandsregionen. Vurderes som innspill til arealstrategien. 7. tilsvarende problemstilling som punkt 6. 8. Det legges til grunn at det her siktes til transportetatenes byutredning. Det er naturlig at denne inngår i kunnskapsgrunnlaget for hvordan nullvekstmålet kan nås. 9. aktuelt tema for konkrete reguleringsplaner 10. aktuelt tema for konkrete reguleringsplaner 11. økt satsing på jernbane som kollektivtransport lokalt er utredet i regional plan for Kristiansandsregionen. Konklusjon: • Innledningen suppleres med samarbeid med transportetatene mfl. i utvikling av byen, jf. pkt 5.	<i>Kristiansand tar vare på naturen og sikrer naturmangfoldet og kulturlandskapet, strategi - Sikre at innbyggerne har ren luft, rent vann og tilgang på områder med lite støy.</i> 3. Innspillene til utbyggingsmønster og tilrettelegging for miljøvennlig transport er ivare tatt i satsingsområde attraktiv og miljøvennlig og overordnet arealstrategi med senter- og stedsutvikling og prinsipper for lokalisering av boliger og arbeidsplasser. Tog inngår i arealstrategi 11.

		av sykkel og gnage til stasjoner, bygging av gang- og sykkelveier, etablering av snarveier 10. satsing på utvikling av tilfredsstillende parkeringstilbud for bil og sykkel ved stasjoner 11. Økt bruk av jernbane som kollektivtransport, jf. mål om nullvekst i personbiltrafikken og mål om reduksjon av klimagassutslipp.	• Oversikten over relevante prosjekter, planer og pågående utredninger s 21 suppleres med Byutredning Kristiansandsregionen, desember 2017 • De øvrige innspillene vil bli vurdert ved utarbeidelse av overordnet arealstrategi eller ved utarbeidelse av planprogrammet til kommuneplanens arealdel. Bane Nor vil bli tilskrevet ved melding om oppstart av arealdelen og vil kunne komme med konkrete innspill til arealdelen.	
Dok.20	Forsvarsbygg	Innspill til planprogram: Det registreres at Forsvaret ikke er omtalt i planprogrammet. Forsvares interesser vil først og fremst ha relevans inn mot kommuneplanens arealdel og de ber om å bli holdt orientert i arbeidet med den. Innspill til planarbeid: - Aktiviteten ved Kjevik er vedtatt nedlagt innen utløpet 2025. Pr. i dag har Forsvarsbygg startet en gradvis nedtrapping. En formålsendring av området er foreløpig for tidlig å antyde. - Ved Kvevika er det ingen nye signaler og aktiviteter her forventes videreført - Forsvarets boliger i Marvika er i ferd med å selges og Forsvarets behov i dette området er avsluttet.	Konklusjon: • Medfører ingen endring av planprogrammet. • Arbeidet med ny arealdel startes opp våren 2020. Forsvaret vil bli tilskrevet i forbindelse med oppstart av arbeidet, og vil kunne komme med oppdaterte innspill da. • Arbeidet med ny arealdel startes opp våren 2020. Forsvaret vil bli tilskrevet i forbindelse med oppstart av arbeidet, og innspillene til planarbeidet så langt tas til etterretning og vil bli overført til arbeidet med arealdelen.	Det konkrete innspillene omhandler kommuneplanens arealdel. Arbeidet med ny arealdel startes opp høsten 2020. Forsvaret vil bli tilskrevet i forbindelse med oppstart av arbeidet.

Dok. 10	Kystverket Sørøst	Innspill til planprogram og planarbeid: Kystverket Sør øst har ingen vesentlige merknader til høringen.	Konklusjon: Medfører ingen endring av planprogrammet	
Dok.13	Fiskeridirektoratet region sør	Bidrar gjerne med sin kompetanse bl.a. innen å sikre eksistens og utviklingsmuligheter for marine næringer- herunder å ta vare på marint biologisk mangfold- ved å tilstrebe balansert og bærekraftig utnyttelse av kystsonen. Ber om å holdes informert i videre arbeid med ny kommuneplan. Informasjon er tilgjengelig på Fiskeridirektoratets kartverktøy. Innspill til planprogram og planarbeid: Kysten er svært verdifull og attraktiv for rekreasjon og næringsvirksomhet, men samtidig veldig sårbar. En forutsetning er at den er ren, levende og mangfoldig og at menneskelig aktivitet i så liten grad som mulig skal påvirke kystsonen og livet i sjøen negativt. Det er viktig at kommunen ser sammenhengen mellom bruk av land- og sjøarealer i alt kommuneplanarbeid, også utover egen kommunegrense, slik at en får en mest mulig forutsigbar utvikling og mulighet for å unngå eller å dempe mulige arealkonflikter.	Skjærgården og blå næringsutvikling er omtalt som eget tema i kapittel 5.4 overordnet arealstrategi og i siste kulepunkt under konkrete planoppgaver. For øvrig framgår det at konkretisering av arealutvikling for bruk og vern av kystsonen og sjøområdene bør skje gjennom utarbeiding av kommuneplanens arealdel eller egen kommunedelplan for kystsonen. Konklusjon: Konkrete planoppgaver siste kulepunkt foreslår presisert slik: avklare rammevilkår for reiselivsnæringen og tilrettelegging for de marine næringene/blå næringsutvikling. Fastsette overordnede prinsipper for <u>avveining mellom bruk og vern av sjøområdene og strandsonen</u> som legges til grunn for hvordan skjærgården skal utvikles som en bærekraftig ressurs i nye Kristiansand <u>og ivaretar hensynet til nabokommunene og marint biologisk mangfold.</u>	Utviklingsmuligheter for marine næringer, herunder å ta vare på marint biologisk mangfold inngår i satsningsområdet <i>attraktiv og miljøvennlig</i>. Videre ivaretar arealstrategi 10 areal til utvikling av nye og eksisterende næringsvirksomheter og arealstrategi 8 tilrettelegging for kystbasert næringsutvikling. Det er gjennomført medvirkningsmøte med fiskerinæringen og det er utarbeidet eget fagnotat <i>skjærgården og kystbasert næringsutvikling</i>. Arealpolitikken konkretiseres i kommuneplanens arealdel som starter opp høsten 2020. Fiskeridirektoratet vil bli tilskrevet i forbindelse med oppstart av arbeidet..
Dok. 28	Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder	Innspill til planprogram og planarbeid: Planprogrammet stilnærming til FNs bærekrafts-prinsipper ved å benytte Stockholms Resiliense Centers bærekrafts-pyramide er en veldig god og riktig tilnærming.	Omtalen av Kristiansands helhetlige og nytenkende klimaarbeid gir både inspirasjon og forventinger til nytt planarbeid som blir viktig å følge opp i planarbeidet for ny kommune.	Forslag til kommuneplan med overordnet arealstrategi er utarbeidet i samsvar med fastsatt planprogram og ivaretar de hensynene som fylkesmannen har vektlagt i sitt innspill.

		• Det gis honnør til kommunestyrene for deres avgjørelse om å utarbeide kommuneplanens samfunnsdel med en felles arealstrategi som deretter legges til grunn for ny arealdel. På den måten får samfunnsdelen den funksjon den er tiltenkt. Dernest vil arealdelen kunne forankres i de utfordringer og beskrivelser som er grunnlag for samfunnsdelens mål og strategier, slik at det blir samsvar mellom arealpolitikken og bærekraftsutfordringene som avdekkes. • Planprogrammets punkt 5.2 om sentrale utviklingsområder for ny kommune tar inn over seg utfordringene på en god måte og mener at det også er naturlig at samfunnsdelens arealstrategi omfatter bruk og vern av marine arealer. • I forbindelse med at planprogrammet viser til at den nye kommunen har en stor boligreserve, men at ikke alle arealene samsvarer med målsetningen om en bærekraftig utvikling anbefales å gjøre et arbeid for å avklare byggeområder som bør utgå. Det vises til bl.a. Arendals og Venneslas siste kommuneplanrevisjoner. Arealbruk og lokalisering har stor betydning for kommunens direkte utslipp. • Nåværende Kristiansand kommune er blant de fremste i kommunalt klimaarbeid i regionen med et helhetlig og nytenkende perspektiv, og et godt eksempel på hvordan byene kan være pådrivere i klimaarbeidet. Planprogrammet legger opp til at planen for ny kommune vil videreføre et ambisiøst klimaarbeid, som støtter opp om nasjonale forventninger.	• 4 punkt om å avklare byggeområder som bør utgå er ivaretatt i planprogrammet side 21 kulepunkt 6 under konkrete oppgaver i planarbeidet – utvikle prinsipper for oppheving av arealplaner i strid med overordnede strategier. • Siste punkt om klimatilpassing: samfunnssikkerhet er omtalt som eget tema under kap 4.2 utviklingstrekk for nye Kristiansand. ROS-analyse for nye Kristiansand identifiserer viktige utfordringer i kommunen med overordnede prinsipper for klimatilpassing innarbeides i arealstrategiene. Overvannsveilederen for Kristiansand kommune har tatt høyde for anbefalinga når det gjelder økt nedbørmengde. Konklusjon: • Omtalen av Klimaprofil Agder under samfunnssikkerhet suppleres slik: <u>Klimaprofilen anbefaler at det tas høyde for 20 % økt flomføring i store nedbørsfelt og minst 20 % for mindre nedbørsfelt Dette er innarbeidet i Overvannsveileder for gamle Kristiansand kommune når det gjelder økt nedbør.</u> • Innspillet om å legge dette til grunn for dimensjonering av infrastruktur drøftes i arbeidet med kommuneplanens arealdel.	• Innspillet knyttet til kommunens store boligarealreserve er ivaretatt ved at det under kapitel 10-oppfølging av planen er lagt inn en slik formulering: <i>For å styre utviklingen i ønsket retning før det foreligger ny arealdel, vil kommunen benytte utbyggingsprogram for bolig- og næringsområder og egen planlegging mer aktivt. Avsatte utbyggingsområder, som er i strid med overordnede arealstrategi og har vanskelig realiserbare rekkefølgekrav, vurderes tatt ut i kommuneplanens arealdel.</i> • Innspillet om å legge klimaprofil Agder til grunn for dimensjonering av infrastruktur drøftes i arbeidet med kommuneplanens arealdel som starter opp høsten 2020. Fylkesmannen vil bli tilskrevet. Klimatilpassing inngår forøvrig i satsingsområdet - <i>Attraktiv og miljøvennlig</i>, under retningsmål <i>Kristiansand er rustet til å møte konsekvensene av klimaendringer og andre uønskede hendelser</i> og i overordnet arealstrategi pkt 9 - <i>Sikre utsatt bebyggelse og transportinfrastruktur mot flom, ras og andre uønskede hendelser. Lokalisere og utvikle utbyggingsområder tilpasset konsekvenser av klimaendringer.</i> • I tillegg er klimatilpassing tema i kapittel 6 <i>Forutsetninger for å lykkes</i>

		Klimaprofilen for Agder (ref., statlige retningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing) anbefaler at som følge av økt nedbør, må det tas høyde for 20% økt flomføring i store nedbørsfelt og minst 20% for mindre nedbørsfelt. Dette bør være dimensjonerende for infrastruktur og en viktig føring for samfunnsutviklingen generelt.		under overskriften: <i>Kristiansand kommune skal være rustet til å møte klimaendringer og uønskede hendelser</i>
Dok. 27	Vest-Agder fylkeskommune	Innspill til planprogram: «1. Fylkestinget mener at hovedretningen i planprogrammet er i tråd med regionale og nasjonale føringer og fylkeskommunen er derfor positiv til at fellesnemnda for nye Kristiansand har varslet oppstart av kommuneplanens samfunnsdel med overordnet arealstrategi. 2. Kommune bes om å nyttiggjøre seg øvrige innspill og merknader i saksutredningen»: - Innvandring er en betydelig årsak til folkeveksten på Agder. Dette burde fremgå tydeligere av programmets avsnitt om utfordringsbildet. Det er ellers positivt at programmet vektlegger at flere innbyggere med ulike språk- og kulturbakgrunn krever økt innsats innenfor kommunens tjenesteyting og arbeid for likestilling og inkludering. - Regionale undersøkelser som Ung-data undersøkelsen våren 2019, Folkehelseundersøkelsen i Agder 2019 og levekårsundersøkelsen om LHTB-befolkningen bør inngå som aktuelle kilder til kunnskapsgrunnlaget, og viser ellers	Administrasjonen ser at fylkeskommunen har nyttige innspill til programmet. Når det gjelder befolkningsveksten er dette mer utdypet i vedlegg til planprogrammet <i>Utfordringsbilde for nye Kristiansand 2018</i>. Kun essensen av dette er tatt inn i selve planprogrammet. Kapittelet i selve planprogrammet kan gjerne suppleres noe. <i>Elektrifiseringspotensialet i nye Kristiansand</i> er et viktig prosjekt der Kristiansand deltar som pilotkommune som del av regionens satsing på Electric Region Agder Konklusjon: - Kapittel 4 suppleres med innvandringens betydning for folkeveksten i ny kommune - Kapittel 5.3 er justert slik at Ung-data undersøkelsen som nå er ferdig og som var omtalt under pågående utredning nå er vist som kunnskapsgrunnlag. Suppleres også med levekårsundersøkelsen for LHTB-befolkningen og Folkehelseundersøkelsen i Agder	Forslag til kommuneplan med overordnet arealstrategi er utarbeidet i samsvar med fastsatt planprogram og ivaretar de hensynene som Fylkestinget har vektlagt i sitt innspill. - Det regionale samarbeidet om Electric Region Agder konkret er ivaretatt i satsingsområdet - <i>Attraktiv og miljøvennlig</i>, under retningsmål 1- <i>Kristiansand er et sosialt rettferdig lavutslippssamfunn med 80 % lavere klimagassutslipp i 2030</i>, strategi 4 - <i>Utvikle Kristiansand til et samfunn basert på elektrifisering og fornybar energi</i>. Videre er regionalt samarbeid omkring energieffektivisering ivaretatt i Satsingsområdet <i>Skapende og kompetent</i> under mål: <i>Kristiansand er en vekstkraftig, nasjonalt ledene og internasjonalt orientert regionhovudstad og Kristiansand har et variert og berekraftig næringsliv</i> - Fredet kulturmiljø er ivaretatt i satsingsområdet - <i>Attraktiv og miljøvennlig</i>, under retningsmål 3 - <i>Kristiansand tar vare på naturen og sikrer naturmangfoldet og</i>

		også til Folkehelsestrategi for Agder 2018-2025 og Veikart for bedre levkår i Agder som en viktig ressurs når det skal utarbeides mål og strategier. ○ Planprogrammet dekker problemstillingen innen klima og miljø på en utfyllende måte, men det regionale samarbeidet om Electric Region Agder hvor kommunen også deltar, bør omtales under avsnittet «byutvikling med kvalitet og økt klima- og miljøinnsats». Det vises også til Veikart for klima som en ressurs i utarbeidelsen av mål og strategier. ○ Nye Kristiansand kommune omfatter Ny-Hellesund som er et av tolv fredede kulturmiljøer i Norge og enste på Agder. Dette sammen med bykjernen i Kristiansand og flere frede bygg og anlegg er viktige identitetsmarkører for befolkningen og reiselivet. Kommunens viktige rolle i hvordan dette forvaltes og tilrettelegges bør fremgå tydeligere under planprogrammets avsnitt om sentrale utviklingsområder ○ Det er positivt at kommunen legger opp til å utarbeide overordnet arealstrategi i samfunnsdelene etter modell av gjeldende kommuneplan for Kristiansand. Planprogrammet løfter i store trekk de utfordringene frem som er viktigst for å sikre en balansert utvikling av den nye kommunen. ○ Det er positivt at planarbeidet har som mål at Kristiansand skal bli en	2019. Konklusjonen fra Ung-data tilføyes der konsekvensene for folkehelsen omtales. • Kap. 5.3, avsnitt <i>Byutvikling med kvalitet og økt klima- og miljøinnsats</i> suppleres med «Elektrifiseringspotensialet i nye Kristiansand» og Ny Hellesund og Kvadraturens som viktige identitetsmarkører for befolkning og reiseliv. • 5.4 overordnet arealstrategi, relevante prosjekter, planer og pågående utredninger suppleres med: ○ <i>Veikart for klima</i> ○ <i>Kulturminnevernplan for Kristiansand,- er under oppdatering for å inngå i nytt planarbeid for nye Kristiansand</i>	<i>kulturlandskapet, Strategi 3 - Sikre og utvikle kulturlandskapet og grønnstrukturen fra kyst til hei, som ivaretar naturmiljø og kulturminneverdier.</i> • Utvikling av Kvadraturen inngår i retningsmål – <i>Kristiansand er en kompakt by med gode kvaliteter i byrom og nærmiljø, strategiene 4 og 5:</i> ○ <i>Utvikle sentra og nærmiljø som attraktive steder med vekt på grønnstruktur, arkitektur, kulturell identitet og kulturarv.</i> ○ <i>Utvikle Kvadraturen til et attraktivt sentrum for alle generasjoner.</i> • Utvikling av Kvadraturen er også ivare tatt i overordnet arealstrategi under <i>Senter- og stedsutvikling i Kristiansand og Kvaliteter i stedsutvikling.</i> • Beskrivelse av historisk utvikling og kulturhistorisk landskap inngår i et eget fagnotat <i>skjærgården og kystbasert næringsutvikling.</i> • Det internasjonale perspektivet er gjennomgående i mange retningsmål under satsingsområdet <i>Skapende og kompetent</i>

		internasjonalt orientert kommune. Selv om kommunen skal utarbeide en egen internasjonal strategi i etterkant vil det være naturlig om det internasjonale perspektivet kom tydeligere fram i de ulike utviklingsområdene for ny kommune.		
Dok.21	Vennesla kommune	Innspill til planprogrammet: • Nye Kristiansand blir en svært viktig samarbeidspart for Vennesla. Kommunestyret er tilfreds med at planprogrammet legger opp til god medvirkning fra nabokommuner i form av deltagelse i regionalt planforum og direkte dialog om regionale utfordringer og arealprinsipper • Det er positivt at bærekraft, klimasatsing, levekår og utjevning av ujevnheter er trukket fram. De samme utfordringene ligger inne i Venneslas samfunnsdel og disse kan kun løses med samarbeid på tvers av kommunegrenser. At begge kommuner har fokus på dette øker sjansene for å finne felles løsninger. • Kommunestyret understreker behovet for samarbeid om viktige arealprinsipper. Særlig plassering av utbyggingsområder og konsekvenser for transport og miljø. Kommunestyret viser til at vesentlige utbyggingsområder ble tatt ut i Vennesla ved siste kommuneplanvedtak for å ivareta miljøhensyn og forutsetter at tilsvarende prinsipper blir lagt til grunn i nye Kristiansand.	3. punkt om å avklare byggeområder som bør utgå er ivaretatt i planprogrammet side 21 kulepunkt 6 under konkrete oppgaver i planarbeidet – utvikle prinsipper for oppheving av arealplaner i strid med overordnede strategier. Konklusjon: • Medfører ingen endring i planprogrammet	• Forslag til kommuneplan med overordnet arealstrategi er utarbeidet i samsvar med fastsatt planprogram og ivaretar de hensynene som Vennesla kommune har vektlagt i sitt innspill. • Innspillet knyttet til kommunens plassering av utbyggingsområder er ivaretatt i satsingsområdet - Attraktiv og miljøvennlig, overordnet arealstrategi og det under kapitel 10-oppfølging av planen.

		Offentlige og private organisasjoner og institusjoner:		
Dok 14	STA, Student- organisasjon en i Agder v/ Benedicte Nordlie, leder	STA takker for å bli tilskrevet og gleder seg til å være med å utarbeide planen videre. Innspill til planprogram: Generelt er STA i stor grad fornøyd med planprogrammet og stiller seg bak det føringer, arbeidsopplegg og tema. De gleder seg over at det fokus på å involvere bredt. STA har tidligere opplevd at studenter ikke oppleves som en særskilt gruppe med egne behov når planer utvikles. Studenter havner mellom flere stoler som ung-voksne, innbyggerne og besøkende. Innspill til planarbeid: Studentens særlige rolle bør ha fokus når planen skal utvikles. De ber om at Studentrådet benyttes i involveringsprosessen i å utvikle planen. STA ønsker å trekke frem viktigheten av at man knytter de ulike delene i ny kommune sammen og gjør dem attraktive også for studenter. Herunder at det er mulig å reise billig med kollektive løsninger, for å kunne være innbygger i hele nye Kristiansand. Studentmassen er opptatt av bærekraftige løsninger og stiller seg bak det store fokuset planen har til FNs bærekraftsmål og de konkrete målene til hvordan Kristiansand skal være med å nå disse.	Det er positivt at studentene engasjerer seg i hvordan Kristiansand bør utvikle seg. Det er allerede gjennomført ett samarbeidsmøte med studentene under hørings- og workshopsmøte om planprogrammet under miljøuka i høringsperioden. Her kom det nyttige innspill som vil følges opp med flere dialoger. Ny kommune anerkjenner at studentene i byen har en egen rolle og stemme i byen. For å styrke dette samarbeidet arbeides det i regi av kommunalområdet Kultur og innbyggerinvolvering med å legge til rette for en ny modell for studentrådet etter innspill fra studentene selv. Konklusjon: - Medfører ingen endring av planprogrammet. - Studentrådet involveres som en særlig gruppe i videre planarbeid.	• Studentrådet har både deltatt og vært viktig samarbeidspart i medvirkningsarrangementer. • Byens attraktivitet for studenter inngår i satsingsområdet – <i>Skapende og kompetent</i> – retningsmål: <i>Kristiansand er attraktiv for arbeidstakere, arbeidsgivere og studenter, strategi 2 Profesjonalisere vertskapsrollen overfor bedrifter, ettertraktet arbeidskraft og studenter.</i> • Satsingsområdet - <i>Attraktiv og miljøvennlig</i> inneholder også flere strategier som vil ha betydning for det studentorganisasjonen er opptatt av. • I satsingsområdet <i>Inkluderende og mangfoldig</i> vil samarbeidet med studenten også inngå i strategiene for knyttet til: <i>I Kristiansand er alle innbyggere aktive samfunnsdeltakere og har tillit til hverandre</i> • Samarbeidet med studentene inngår også under retningsmål <i>Kristiansand er en ledende kompetanseby hvor innbyggere bruker og utvikler sin kompetanse/ strategi: Videreutvikle Universitetsbyen Kristiansand i samskaping med universitetet, forskere, studenter og regionens aktører.</i>
Dok 25	Universitetet i Agder (UiA)	Innspill til planprogram UiA anerkjenner det omfattende arbeidet det er å slå sammen de tre kommunene, kompleksiteten er stor og det er mange hensyn å ta og har følgende innspill:	Universitetet og etablert samarbeid mellom Universitetet og kommunen om gjensidig utvikling og byutvikling er viktige områder for en ny kommuneplan.	Kristiansand som vertskaps for universitetet inngår i: • satsingsområdet – <i>Skapende og kompetent</i> – retningsmål: <i>Kristiansand er en vekstkraftig, nasjonalt ledende og internasjonalt</i>

		- Planprogrammet burde lagt sterkere vekt på betydningen og mulighetene som ligger i å være vertskapsby for universitet og høyskoler. Med mer enn 10 000 studenter utgjør disse en ikke ubetydelig del av befolkningen. Kommunen og UiA har viktige roller som drivkrefter for regionens utvikling der det er av stor betydning at en samarbeider. Kristiansand som vertskapsby er svært viktig for utdanningsinstitusjonene skal tiltrekke seg motiverte studenter og høykompetente ansatte. Samspill med universitetet og høyskoler er også viktig for forskning, utvikling og innovasjon i byen, blant annet for kommunale tjenester - Nylig utarbeidet og vedtatt strategi for Universitetsbyen Kristiansand tar for seg viktige områder for utvikling av byen. Handlingsplanen er under utarbeidelse. Det er viktig at dette knyttes sammen med annet planarbeid. - UiA ønsker tett og systematisk samarbeid med nye Kristiansand om forskning og utvikling. Det kan være inspirasjon å hente til et slikt samarbeid gjennom å se på Trondheims arbeid og organisering av «Universitetskommune 3.0» og ser frem til å drøfte om og hvordan en kan få til en slik styrking og videreutvikle innhold i UiAs visjon om «samskaping av kunnskap» og Kristiansands visjon om «samskaping som drivkraft»	Planprogrammet vektlegger at ny plan skal bygge på og videreføre relevante tema i gjeldende kommuneplaner og nevner spesielt at innholdet i <u>satsingsområdene</u> <i>Samskaping som drivkraft</i> og <i>Kompetanse for verdiskaping</i> i gjeldende plan for Kristiansand der universitet, høyere utdanning og studentenes rolle er særlig vektlagt, skal videreføres og oppdateres, bl.a. ihht til nylig vedtatt strategiplan. Administrasjonen har derfor ikke vektlagt å gjengi mål og strategi for samarbeidet og viktigheten av universitetet i gjeldende kommuneplan for Kristiansand eller vedtatt strategiplan i planprogrammet. I planprogrammet understrekes i tillegg byens verskapsrolle for universitetet i innledningskapittelet og under overskriften <i>Regional drivkraft, nasjonalt ledende og internasjonalt orientert kommune</i> sier planprogrammet at Kristiansands rolle som storby, landsdelscenter og vertskapsby for regionale institusjoner blir viktigere i ny kommune. Å styrke byen som attraktiv universitetsby er også omtalt under utviklingsområdet <i>Byutvikling med kvalitet og økt klima og miljøinnsats</i>. Samarbeidet mellom kommunen og UiA om forskning og utvikling er et område som bør drøftes hvordan bør inngå i videre arbeid med utforming av planen. Tema foreslås derfor å komme tydeligere fram i planprogrammet under overskriften	<i>orientert regionhovedstad; strategier: Være attraktiv vertskapskommune for bedrifter og institusjoner av internasjonale, nasjonal og regional betydning, Utvikle Kristiansand som regionalt tyngdepunkt innen handle, næringsliv, kulturliv og akademia. Kristiansand er en ledende kompetanseby hvor innbyggere bruker og utvikler sin kompetanse, strategi: Videreutvikle Universitetsbyen Kristiansand i samskaping med universitetet, forskere, studenter og regionens aktører og retningsmål Kristiansand er attraktiv for arbeidstakere, arbeidsgivere og studenter, strategi 2 Profesjonalisere vertskapsrollen overfor bedrifter, ettertraktet arbeidskraft og studenter og retningsmål.</i> • Samarbeid omkring forskning er ivarett under retningsmålet: <i>Kristiansand er regional drivkraft og nasjonal pådriver for å anvende teknologi i utvikling av effektive og behovsdrevne tjenester</i> • Satsingen rettet mot universitetet inngår også i overordnet arealstrategi <i>senter- og stedsutvikling i Kristiansand.</i>

		Dette følges opp i 9 konkrete forslag til endring av/tillegg til teksten i planprogrammet.	<i>Regional drivkraft, nasjonalt ledende og internasjonalt orientert kommune.</i> En rekke av UiAs vedlagte endringsforslag er knyttet til gjengivelse av gjeldende dokumenter/ vedtak som ikke kan endres. De andre foreslås innarbeidet. UiA er en svært viktig institusjon for byens utvikling og vil involveres i arbeidet med utformingen av planens innhold i videre arbeid. Konklusjon: Følgende endringer foreslås i planprogrammet (nytt med <i>skråstilt skrift</i>): - S10, om utviklingstrekk: «dette gjør at regionen bør ha sterkere satsing enn andre regioner på tiltak som stimulerer sysselsetting, fører til at flere tar høyere utdanning <u>og hevder seg i konkurransen om å tiltrekke studenter og kompetanse</u>» - S15, under sentrale utviklingsområder: En fremtidsrettet og god kommune å bo, vokse opp, <u>studere</u> og bli eldre i - S16, nederst under tema Regional drivkraft, nasjonalt ledende og internasjonalt orientert kommune: Kristiansands rolle som storby, landsdelssenter og vertskapsby for regionale institusjoner, <u>herunder universitet og høyskoler</u>, blir viktigere. Det er utviklet en ny strategi for <u>Universitetsbyen Kristiansand</u>. - S 17: Ny Agderregion og ny og utvidet Kristiansandsregion gir nye	

			forutsetninger og muligheter som bør utvikles i samarbeid med det offentlige og andre samfunnsaktører. <u>Tett og systematisk samarbeid med UiA om forskning og utvikling inngår i dette.</u> - S18 under pågående utredninger med relevans for arbeidet tilføyes: <u>Handlingsplan for Universitetsbyen Kristiansand</u>	
Dok. 23	Sørnorsk filmsenter v/ Kirsten Bonnén Rask	Innspill til planprogram Oppfordrer til at det settes fokus på kulturen på lik linje med de andre prioriterte områdene. Byen har mange gode institusjoner og innbyggere som får deres næring fra kulturen, men det viktigste er at kulturen kan være med å skape en bedre og mer attraktiv by. Den er også en brobygger, kan hjelpe svake unge og andre svake borgere. Innspill til planarbeid Det oppfordres til at kulturen kommer enn som et særlig punkt bl.a. - I forhold til eksisterende institusjoner - Tilbud på alle alderstrinn som brukere og aktive - Tilbud til kunstnere om ex. artist in residens mot å etterlate verker, holde kurs for barn og unge mv - Kulturprosjekter på tvers av nåværende kommunegrenser - Frivillighet Sørnorsk filmsenter ønsker å være en del av dette- både som aktør og som nevnt i planen.	Planprogrammet har valgt å omtale kulturens viktige rolle under alle de sentrale utviklingsområdene som er trukket frem. Dette fordi kulturen har stor betydning for utvikling av byen og samfunnet på mange områder. Innspillet om at kultur bør bli et særlig punkt (satsingsområde) tas med i videre arbeid med planen. I gjeldende kommuneplan for dagens Kristiansand er kultur et gjennomgående tema i alle planens satsingsområder, men er trukket særlig fram under posisjonen <i>Attraktiv opplevelsesby</i>. Søgnes plan omhandler også kultur på tvers av satsingsområdene. Songdalen har i sin plan valgt kultur som ett av tre satsingsområder og fremhever at kultur må bli bedre integrert i kommunens fremtidige plan- og utviklingsprosesser. I planstrategien for ny kommune er det vedtatt å utarbeide en kulturstrategi/kulturplan. Strategiske retningsvalg for kulturbyen Kristiansand vil være en del av kommuneplanens	Kulturen og frivillighetens rolle i utvikling av Kristiansand inngår i satsingsområdet – <i>Attraktiv og miljøvennlig, retningsmål Kristiansand er en kompakt by med gode kvaliteter i byrom og nærmiljø.</i> Strategiene • <i>Utvikle sentra og nærmiljø som attraktive steder med vekt på grønnstruktur, arkitektur, kulturell identitet og kulturarv.</i> • <i>Skape gode kulturarenaer og møteplasser sammen med byens kunst- og kulturinstitusjoner, profesjonelle kunstnere, kulturliv, kommunale tilbud og frivilligheten.</i> Satsingsområdet – <i>inkluderende og mangfoldig, retningsmål I Kristiansand er alle innbyggere aktive samfunnsdeltakere og har tillit til hverandre, strategiene</i> • <i>Legge til rette for at alle innbyggere kan delta aktivt i kunst-, kultur- og fritidslivet.</i> • <i>Sikre aktiv og attraktiv samhandling med frivillig sektor</i> Satsingsområdet – <i>skapende og kompetent, retningsmål Kristiansand er en vekstkraftig, nasjonalt ledende og internasjonalt orientert regionhovedstad,</i>

			samfunnsdel, og følges opp og fordypes i kulturstrategi/kulturplanen. Administrasjonen ser at kulturen rolle for ny kommune kunne vært tydeligere fremhevet i planprogrammet og foreslår at dette uttrykkes i innledningskapittelet. Konklusjon: - Innledningskapittelet i planprogrammet suppleres slik: <u>Kristiansand er en viktig kunst- og kulturby. Byen har en stor opplevelsesbasert reiselivsnæring og ny kommune har naturgitte forutsetninger som gjør den til et attraktivt reisemål. Viktige kunst- og kulturinstitusjoner har gitt byen og landsdelen et kulturelt løft. Attraktive festivaler, reiselivssatsing og kultur- og aktivitetstilbud til barn gjør Kristiansand attraktiv for både innbyggere og beøkende.</u> - Innspill om at kulturen blir et eget punkt i planen tas med i videre arbeid. - Sørnorsk filmsenter med flere kulturinstitusjoner/ organisasjoner involveres i videre planarbeid.	strategi - <i>Utvikle Kristiansand som tyngdepunkt innen handel, kulturliv, næring og academia.</i> Retningsmål <i>Kristiansand er attraktiv for arbeidstakere, arbeidsgivere og studenter, strategi</i> • <i>Synliggjøre byens økonomiske, kulturelle og naturgitte lokaliseringsfortrinn og kvaliteter og i overordnet arealstrategi.</i>
Dok.15	Batteriet Sør, Stiftelsen Kirkens Bymisjon v/ Maria S. Ingvaldsen	Batteriet Sør takker for anledningen til å komme med innspill. <i>Sterkere sammen</i> går rett i kjernen av Batteriets og dens organisasjoners filosofi. I forbindelsen med høringen er det avholdt et innspillsmøte med noen av de 84 bruker- og innvandrersorganisasjonene.	Innspillet til en planens satsingsområder om frivillighet tas med i videre planarbeid. Det er positivt at Batteriet Sør ønsker å bidra i planprosessen med sine kontakter og ressurser. Dette vil bli fulgt opp i videre prosess.	Likestilling og utjevning av forskjeller i levekår inngår i flere retningsmål og strategier, særlig i satsingsområdet <i>Inkluderende og mangfoldig.</i>, Frivillighetens rolle i utvikling av Kristiansand inngår i satsingsområdet – <i>Attraktiv og miljøvennlig, retningsmål</i>

		Innspill til planprogram og planarbeid: - Anser SVs forslag til innsatsområde; en kommune som fremmer likestilling og utjevner forskjeller i levekår» som et viktig område den nye kommunen bør satse sterkt på. - 60 % av Norges befolkning bidrar med frivillig innsats hvert år, både enkeltindivider og organisasjoner legger ned betydelig innsats på inkluderings- og integreringsfeltet. Frivillighet byr på et mangfold av perspektiver og løsninger og vi tror at de store samfunnsmessige endringen kommer fra grasrota. Med bakgrunn i utfordringsbildet innen demografi og levekår er det essensielt at den nye storkommunen har en tydelig frivillighetspolitikk slik at grensene mellom hva som det offentliges oppgaver og de frivilliges fremstår klart og tydelig. De frivillige organisasjonen i Kristiansand og omegn bør anerkjennes og løftes frem for den positive innvirkningen de har på samfunnet, ved å legge til rette for at organisasjonene, også de mindre, får relevant informasjon og tilstrekkelige midler til å utføre arbeidet de gjør. Konkret fremmes følgende innsatsområde for plan for nye Kristiansand: <i>Kommunen anerkjenner, tilrettelegger og støtter opp om frivilligheten i Kristiansand.</i> <i>Medvirkning og dialog:</i> - Innspillsmøtet kom med mange god ideer til medvirkning i neste fase og	Konklusjon: - Medfører ingen endring av planprogrammet. - Det tas kontakt med Batteriet Sør i videre planprosess.	<i>Kristiansand er en kompakt by med gode kvaliteter i byrom og nærmiljø, strategi</i> • <i>Skape gode kulturarenaer og møteplasser sammen med byens kunst- og kulturinstitusjoner, profesjonelle kunstnere, kulturliv, kommunale tilbud og frivilligheten.</i> <i>Satsingsområdet – inkluderende og mangfoldig, retningsmål I Kristiansand er alle innbyggere aktive samfunnsdeltakere og har tillit til hverandre, strategiene</i> • <i>Sikre aktiv og attraktiv samhandling med frivillig sektor.</i> • <i>Batteriet Sør/Bymisjonen har også deltatt med innlegg på medvirkningsmøter og vært både veileder og tilrettelegger for medvirkningsmøte for sårbare grupper.</i>

		er klare og veldig engasjerte for å delta aktivt i neste fase og håper de vil bli invitert med i videre arbeid til høsten. Batteriet viser også til at sitter på både kompetanse og effektive redskaper for samskaping og dialog med et bredt nettverk som gir en betydelig rolle som bindeledd og brobygger, mellom de ulike aktørene.		
Dok.26	DNTSør-forum for natur og friluftsliv Agder v/ Jorunn Haugen, koordinator	Takker for muligheten for å komme med innspill og medvirkning fra frivillige organisasjoner i videre arbeid. Innspill til planprogram DNTSør støtter forslaget om å fastsette prinsipp for langsiktig grense mellom utbyggingsområdene og viktige friluftsområder, og viser til at dette er i tråd med regjeringens «Handlingsplan for friluftsliv – natur som kilde til helse og livskvalitet». Områder som nå blir nye i det nye Kristiansand må ha spesiell oppmerksomhet på kartlegging og verdisetting som igjen danner grunnlag for setting av markagrensa som et nyttig redskap i arealplanleggingen. Innspill til planarbeid DNTSør viser til at 100-metersbeltet i kystområdene med strandsone og skjærgården er under sterkt press og at det blir viktig at det blir lik praksis i hele den nye kommunen hvor hensyn til ferdsel, tilrettelegging av kyststier og ivaretagelse av friluftaktiviteter må settes klart inn i planene.	Overordnet arealstrategi vil fastsette prinsipp for langsiktig grense mellom utbyggingsområdene og viktige friluftsområder. Konkret grense fastsettes i arealdelen. Innspillet om å ha spesiell oppmerksomhet på kartlegging og verdisetting som metode, slik en har startet med i gamle Kristiansand, vurderes ved utarbeidelse av planprogram for arealdelen. 100-metersbeltet i kystområdene er omtalt under tema skjærgården og blå næringsutvikling i kapitel 5.4 overordnet arealstrategi og i siste kulepunkt under konkrete planoppgaver. For øvrig framgår det at konkretisering av arealutvikling for bruk og vern av kystsonen og sjøområdene bør skje gjennom utarbeidning av kommuneplanens arealdel eller egen kommunedelplan for kystsonen. Konklusjon: Innspillet medfører ingen endring av planprogrammet	Utbyggingspolitikken og sikring av natur- og friluftsverdier inngår i satsingsområdet <i>attraktiv og miljøvennlig</i>, særlig under retningsmålene - <i>Kristiansand er en kompakt by med gode kvaliteter i byrom og nærmiljø.</i> - <i>Kristiansand tar vare på naturen og sikrer naturmangfoldet og kulturlandskapet</i> Overordnet arealstrategi punkt 6, 7 og 8 omhandler blant annet langsiktig grense mot utbygging og bevaring av strandsonen. Kommuneplanens arealdel vil konkretisere dette ytterligere. Fagnotatene <i>Overordnet arealstrategi for landbruk- og markaområder og Skjærgården og kystbasert næringsutvikling</i> utdyper forhold knyttet til disse temaene.

Dok.8	Marviksveien vel v/ Hanna Aase	Etterspør hvor det blir av planene for Marviksveien som miljøgate slik kommunedelplanen sier, samt hvor fokuset på den tungt trafikkerte veien er på nye planer. De har følgende innspill: • Tiltak må settes inn for å tvinge trafikken ved Lund industriområde og området for nye leiligheter ut der trafikken til E18 går, og ikke gjennom Marviksveien • At prøvetiltak kun for kollektivtrafikk på Lundsbroa går gjennom • At en ser på hva som har skjedd med kommunedelplanen om at Marviksveien skulle bli miljøgate. Vellet stiller seg ikke positiv til utbygging på Lund før en skjønner trafikkbildet og de konsekvensene det har for Marviksveien.	• I forslag til kommunedelplan for Havneområde nord, Kongsgård-Vige er det lagt inn veiforbindelse mellom Kongsgård og Vige i tunell under Ringåsen, som på sikt vil kunne avlaste Marviksveien og Østre Ringvei. Områdeplan for Marviksletta inneholder rekkefølgekrav til veiforbindelsen. • Prøvetiltak med stenging av Lundsbroa for privatbiler diskuteres. Pr i dag mener Statens vegvesen at de negative konsekvensene for trafikkavviklingen på E18 vil bli for store til at de vil anbefale stengning nå. • Forslaget om gjøre om Marviksveien mot Vabua til miljøgate – buss har sitt utgangspunkt i kommunedelplan for Lund 2005. Kommunedelplanen er opphevet og i arealbruken innarbeidet i kommuneplanens arealdel for Kristiansand 2011. Marviksveien er tilrettelagt for gående og syklende og for å ivareta framkommelighet for buss, i ettertid. Konklusjon: Medfører ingen endring av planprogrammet	Se administrasjonens merknader og konklusjoner knyttet til behov for endring av planprogrammet i kolonnen til venstre
Dok 18	Nye Kristiansands	Felles merknadsskriv på vegne av et nylig opprettet Innbyggernetverk for nye	Fellesnemnda har vedtatt at det ikke blir bydelsorganisering i ny kommune, men	Det er gjennomført svært mange medvirkningsarrangement som del av

	innbygger-nettverk v/ Vågsbygd vel, Sygna Elveierlag, Nabogruppe Harald Gillesvei, Gamle Ødegaard vel, Randesund Bekkelag, Korsvik-fjordens Velforening, Skålevik vel (Flekkerøy), Fidjekilen og Dvergsnes Velforening, Randesund bydelsråd	Kristiansand som knytter sammen beboere fra bydeler i den nye kommunen og danner samarbeid mellom velforeninger og bydelsråd på tvers av bydelen: Innledningsvis: Kristiansand kommune må opptre nøytralt og med 100% riktighet i plansaker. Faktakontroll og kvalitetssikring av vurderinger bør tillegges større viktighet enn i dag. Varslere av lovbrudd og svikt i rutiner og oppfølging av vedtatte reguleringsplaner gis større prioritet og oppfølging. Innspill til planprogram, pkt 6.3 medvirkning og dialog: - Medbestemmelse er viktig, og da skal alle parter komme med innspill og tatt med og hørt i prosessen inntil vedtak er fattet. Det er viktig med frister for uttalelser som gir lokalbefolkningen tid til å sette seg inn i sakene og eventuelt engasjere fagdyktige for å etterprøve kommuneadministrasjonens utredninger. - Politiske utvalg har en stor oppgave når lokalbefolkningen skal inkluderes. I Randesund er det eksempelvis 55 velforeninger- i Vågsbygd 63.I tillegg kommer en rekke andre små og store organisasjoner - Det anbefales sterkt at det vedtas å opprette egne politisk uavhengige bydelsråd hvor velforeninger og organisasjoner blir representert og som kan være høringsorgan for kommunale saker og innhente informasjon fra lokalbefolkningen på en nær og god måte. - Rådene etableres og inngår avtale om medlemskap og driften delfinansieres ved medlemskontingent. I tillegg vil det	kommunen vil forholde seg til områder hvor størrelsen på områdene kan variere fra sak til sak. I 2018 pågikk et politisk prosjekt om nærdemokrati og innbyggerinvolvering, hvor et av vedtakene i fellesnemnda er å gjennomføre en 3-årig forsøksordning med faste dialogmøter i fire utvalgte områder i perioden 2020-2022 der Søgne og Songdalen er to av de fire områdene. Innspillet spilles inn til direktørområdet for Kultur, frivillighet og innbyggerdialog. I tillegg pågår et delprosjekt som bl.a. ser på hvordan innbyggertorgene kan bli en arena for samskaping og samhandling, og være en lavterskelarena for medvirkning. Rapporten for dette arbeidet skal behandles i fellesnemnda 24. september. Konklusjon: - Medfører ingen endring av planprogrammet	planarbeidet, både åpne offentlige møter og dialogmøter med ulike grupper. Innspillene er oppsummert i egen rapport - <i>medvirkning og dialog</i>. Alle vel vil bli tilskrevet i høringen. Høringsfrister til kommune(del)planer og reguleringsplaner er fastsatt i plan- og bygningsloven og skal sikre både medbestemmelse og effektiv framdrift i planleggingen. Kommune har tradisjon for utvidet høringsfrist når høringer delvis legges inn mot ferier og fridager. Koronaepidemien gir dessverre utfordringer knyttet til hvordan vi hadde tenkt å gjennomføre oppfølgingen av medvirkningsdialogene og gjennomføre høringsmøter. Hvordan dette kan løses vil bli vurdert fortløpende tilpasset muligheter og situasjonen..

		være aktuelt med økonomisk støtte til drift. Et bydelsråd/fellesorgan som representere flere velforeninger faller mellom to stoler når det gjelder offentlig støtte (ref. Randesund bydelsråd som ikke får støtte i dag pga av at støtte gis bare til velforeninger eller idrettsorganisasjoner.), og det tatt i betraktning den potensielle tidsbesparende gevinst og medvirkningen et slik organ kan bringe.		
		Andre		
Dok.5	Mohammed Mahmud Ehmidat	Jobb er det aller viktigste for et godt liv og et godt sted å bo. For å bygge opp Kristiansand som et godt sted å bo er det viktig at det sørges for jobb til utlendinger. Et forslag: Kommunen bør gjøre det påbudt at firmaer bør ansette minst 10 % med utlendinger.	Planprogrammet understreker at god integrering av alle er grunnleggende for å hindre at innbyggerne blir stående utenfor utdanning, <u>arbeidsliv</u> , kultur- og fritidsliv og sosiale felleskap. Utfordringene knyttet til å inkludering, herunder innbyggere med utenlands bakgrunn, må løses på nye måter, gjennom samarbeidsformer og vil involvere flere aktører enn det offentlige. Kommunen har ellers ingen myndighet til å gi påbud om hvem ulike firma bør ansatte, men jobber på ulikt vis med å øke andelen av personer med utenlands bakgrunn i egen organisasjon. Konklusjon: - Ingen endring av planprogrammet. - Innspill til behov for konkrete strategier for å få flere med utenlands bakgrunn i jobb, tas med i videre planarbeid.	Arbeid for alle grupper inngår i satsingsområdet <i>inkluderende og mangfoldig</i> , retningsmål – • <i>I Kristiansand er alle inkludert i utdanningsløp og arbeidsliv og satsingsområdet skapende og kompetent retningsmålene</i> • <i>Kristiansand har et variert og bærekraftig næringsliv</i> • <i>Kristiansand er en ledende kompetanseby hvor innbyggere bruker og utvikler sin kompetanse.</i>
Dok.6	Knut Arild Knutsen	Viser til at på bakgrunn av statlige føringer og forskning, må nye Kristiansand ta aktive grep	Innspillet tar opp problemstillinger som er sentrale i planprogrammet 5.4 overordnet	Klimagassutslipp og utbyggingspolitikken inngår i satsingsområdet <i>attraktiv og miljøvennlig</i> , særlig under retningsmålene

		for å bidra til fortetting i sentrum og langs kollektivaksene. Det betyr at nye Kristiansand må oppmuntre og tilrettelegge for fortetting. Det må bli billig å tilsidesette gamle reguleringsplaner og fortette. Der hvor det er teknisk og sosial infrastruktur i utviklingsaksen, må kommunen aktivt bidra og oppmuntre og legge til rette for «eplehagefortetting» og andre typer fortetting. Planprogrammet viser til at veitrafikk er en stor utslippskilde i Kristiansand, men det kan påpekes at veitrafikk er klart den største utslippskilde i Søgne hvor 63,9% av alle utslippene i kommunen skyldes veitrafikk. Fortetting vil redusere denne utslippskilden. Det vises ellers i innspillet til følgende nasjonale føringer og rapporter som underbygger innspillet: - TØI rapporten «Klima- og transporteffekter av knutepunktfortetting i Bergen, Kristiansand og Oslo» - Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal og transportplanlegging. - Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging -	arealstrategi og kommuneplanens arealdel, der fortetting avveies mot andre samfunnsinteresser. Utslippene fra veitrafikk varierer betydelig mellom Kristiansand, Søgne og Songdalen. Konklusjon: Planprogrammet 4.2 - utviklingstrekk for ny kommune suppleres slik: Transport er en betydelig utslippskilde. <u>Utslipp i tonn CO² pr. innbygger fra veitrafikk var henholdsvis 1 i Songdalen, 0,81 i Søgne og 0,41 i Kristiansand.</u> Utslippene er redusert de siste årene.	• <i>Kristiansand er et sosialt rettferdig lavutslippssamfunn med 80 % lavere klimagassutslipp i 2030</i> • <i>Kristiansand er en kompakt by med gode kvaliteter i byrom og nærmiljø.</i> Overordnet arealstrategi punkt 1, 2 og 3 omhandler blant utbyggingsmønster som reduserer transportbehovet og fortetting. Kommuneplanens arealdel vil konkretisere dette ytterligere.
Dok 12	Ludvig Ilebekk, eier g.nr 27, b.nr.6 og 78 i KRS	Området øst for Setesdalveien, fra vei inn til Støleheia og ned til Høie fabrikk endres fra LNF område til utbyggings-areal i ny kommuneplan. Vennesla har omregulert store områder for Datalagring/Industri på Støleheia. Det bør være av interesse også for «Stor Kristiansand» å få disse arbeidsplassene og utvidelse av industriareal. Jf. tidligere henvendelser til	Innspillet gjelder i hovedsak arbeid med ny arealdel som først skal startes våren 2020. Konklusjon: - Medfører ingen endring av planprogrammet. - Melding om oppstart av planarbeid og høring av	Innspillet omhandler kommuneplanens arealdel, som starter opp høsten 2020. Arealdelen skal følge opp samfunnsdelen og den overordnede arealstrategien. Det vil bli utarbeidet planprogram som blant annet hvordan overordnet arealstrategi skal følges opp, hvilke deler av arealdisponeringen som skal tas opp til vurdering.

		Kristiansand samt Kristiansand kommunes innspill til Venneslas regulering av Støleheia datagrings-senter 26.4.2019.	planprogrammet sendes til llebekk når arbeidet med ny arealplan når det starter opp i 2020.	
Dok.16	Svein Kjell Torkelsen	På Skinnheia, Justvik bydel vi er i sterk opposisjon til teknisk etats sin plan for gang- og sykkelvei samt massedeponiplan for overskuddsmasser. Med henvisning til kommunens egne satsinger på bomiljø forventer vi at massedeponiplanen blir lagt død og at Kvernhusdalen blir tilbakeført til NLF-område i ny kommuneplan.	Innspillet gjelder arbeid med ny arealdel som først skal startes våren 2020. Konklusjon: - Medfører ingen endring av planprogrammet. - Innspillet tas med til arbeidet med ny arealplan når det starter opp i 2020.	Massedepoiet er tatt ut av reguleringsplanen for gang- og sykkelvei igjennom Skinnheia. Spørsmålet om behov for og lokalisering av massedeponier avklares i egen utredning og i arbeidet med kommuneplanens arealdel.
Dok 19	Trysfjorden Eiendom AS v/ Stig Ø. Kvarsnes, og representerer interessene til fire grunneiere på Loneheia (Søgne) gnr. 69 bnr. 1, 2,4 og 13.	Innspill til planarbeidet: - Tettstedet Tangvall knyttes sammen med industriområdet Lohnelier ved at en forlenger kollektivaksen, som i dag går fra Kristiansand og fram til Kjellandsheia via Tangvall, helt frem til industriområdet Lohnelier. - Boligutvikling i Søgne bør skje rundt tettstedet Tangvall, samt langs dagens og fremtidige kollektivakser, inklusiv den fremtidige kollektivaksen fram til Lohnelier industriområde. Begrunnelse: - Lohnelier industriområde er ikke tilknyttet kollektivakse. Uten en slik tilknytning er det ikke praktisk mulig for arbeidere og bøkende til industriområdet å komme seg til/fra via kollektivløsning. - Søgne får to kryss i forbindelse med ny motorvei. For å utnytte muligheten til å tilrettelegge for ekspressbuss	Søgne kommune har overfor AKT spilt inn ønske om forlengelse av kollektivtraseen med innfartsparkering på dagens E39 for å gi busstilbud til Lohnelier industriområde. Innspillet om prinsipper for boligutvikling fastsettes i overordnet arealstrategi. Konklusjon: - Medfører ingen endring av planprogrammet. Innspillet tas med og drøftes i arbeidet med overordnet arealstrategi.	Forslag til kommuneplan med overordnet arealstrategi er utarbeidet i samsvar med fastsatt planprogram. Strategier for lokalisering av framtidig boligbebyggelse inngår i satsingsområdet - Attraktiv og miljøvennlig, <i>Kristiansand er en kompakt by med gode kvaliteter i byrom og nærmiljø</i> og i overordnet arealstrategi punkt 1, 2 og 3 og prinsipper for lokalisering av besøks- og arbeidsplassintensive virksomheter og av boligbebyggelse. Kommuneplanens arealdel vil konkretisere dette ytterligere.

		Mandal-kristiansand bør det være en kollektivakse mellom de to nye E39-kryssene, som går via Tangvall på dagens E39/lokalveier. - Dagens planlagte utbygginger av Vedderheia og Kiellandsheia gir ikke godt nok grunnlag for å bygge ut en effektiv og brukervennlig kollektivløsning.		
Dok 22	Hans Fleischer	Er svært glad for at byen tar initiativ til å få høre hva vanlige innbyggere ønsker at byen skal utvikle seg. Oppmerksomheten i media og det offentlige er ofte knyttet til forholden for mindre grupper med spesielle behov, som også er viktig. Inntrykket er at store deler av byens vanlige befolkning er opptatt av at det er viktigere å få en trivelig by enn en stor by. En by med flere sentra, hvor det er trivelig å ferdes, møtes til prat i miljøer med benker og vegetasjon og han tror at få er særlig interessert i at det skal reises høyhus i Kvadraturen som gjør det mulig å presse inn 15.000 personer. Derfor viktig å finne ut hva innbyggerne mener.	I tråd med kapittel 6.3 medvirkning og dialog, i planprogrammet har en lagt opp til en bred medvirkning i utformingen av planen. I den prosessen er det mål å nå flest mulig av kommunes innbygger, samtidig som en også ønsker å nå innbyggere som en vanligvis ikke hører stemmene til. Konklusjon: - Medfører ingen endring av planprogrammet - Innsillet om å involvere vanlige innbyggere tas med inn i arbeidet med selve planen.	Utbyggingspolitikken inngår i satsingsområdet <i>attraktiv og miljøvennlig</i>, særlig under retningsmålene • <i>Kristiansand er en kompakt by med gode kvaliteter i byrom og nærmiljø.</i> Overordnet arealstrategi punkt 2 og 3 og <i>Senter- og stedsutvikling i Kristiansand</i> omhandler blant boligutvikling som rundt store og små sentra. Kommuneplanens arealdel vil konkretisere dette ytterligere.